

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 56/2024-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], advokáta, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ľudovítom Surmom, advokátom, Pavlice 183, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 4Pv 85/23/2207-63 z 9. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 4Pv 85/23/2207-63 z 9. októbra 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 4Pv 85/23/2207-63 z 9. októbra 2023 **z r u š u j e** a **v e c v r á c i a** Okresnej prokuratúre Trnava na ďalšie konanie.
3. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresnej prokuratúry č. k. 4Pv 85/23/2207-63 z 9. októbra 2023. Navrhuje uznesenie okresnej prokuratúry zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 56/2024-19 z 25. januára 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava sp. zn. 5Tp/25/2023 z 2. júna 2023 podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku ustanovený za obhajcu obvineného v trestnej veci vedenej Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave ČVS: KRP-43/1-VYS-TT-2023. Opatrením okresného súdu sp. zn. 8 Tp/27/2023 z 23. júna 2023 bolo toto jeho ustanovenie za obhajcu zrušené.

4. Sťažovateľ podaním zo 6. júla 2023 vyčíslil svoju odmenu a náhrady podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) v celkovej sume 1975,87 eur, o ktorých rozhodol vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania uznesením ČVS: KRP-43/1-VYS-TT-2023 zo 6. septembra 2023 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa KR PZ v Trnave“) tak, že mu podľa § 553 ods. 2 Trestného poriadku v trestnej veci obvineného, trestne stíhaného pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a f) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva, priznal nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 1489,12 eur. Proti uzneseniu vyšetrovateľa KR PZ v Trnave sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 4Pv 85/23/2207-63 z 9. októbra 2023 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej konštatuje jeho arbitrárnosť, zmätočnosť a nepreskúmateľnosť.

6. Sťažovateľ namieta nepriznanie mu odmeny za úkon právnej služby (účasť na výsluchu obvineného pred sudcom pre prípravné konanie pred rozhodnutím o návrhu na vzatie obvineného do väzby 4. júna 2023) v uplatnenej výške z dôvodu, že išlo o nesprávne právne posúdenie a subsumovanie tohto úkonu právnej služby pod nesprávne ustanovenie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. [§ 12 ods. 1 a § 14 ods. 3 písm. d)]. Okresná prokuratúra ich vyložila v rozpore s ich účelom.

7. V konkrétnostiach sťažovateľ uvádza, že tento úkon právnej služby bol posudzovaný ako realizovaný na neverejnom zasadnutí, čo odporuje aj Trestnému poriadku. Trvá na jeho posúdení tak, ako to uplatnil v podaní zo 6. júla 2023, t. j. vo vyčíslení odmeny za poskytovanie právnych služieb [§ 1 ods. 4, § 12 ods. 3 písm. c) a § 14 ods. 1 písm. d) – v ústavnej sťažnosti uvádza § 14 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.]. Namieta časť odôvodnenia, v ktorom okresná prokuratúra odkázala na analógiu k § 302 ods. 2 Trestného poriadku vety za bodkočiarkou, v nadväznosti na čo posúdila tento úkon podľa § 12 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Toto posúdenie podľa jeho názoru vylučuje samotný § 301 Trestného poriadku. Sudca pre prípravné konanie totiž nevykonáva neverejné zasadnutie. V dotknutej veci išlo o výsluch obvineného, ktorý je v zmysle § 72 ods. 3 Trestného poriadku obligátny (účasť na výsluchu pred rozhodnutím bola nutná, a to najmä v prípade povinnej obhajoby). V zápisnici o predmetnom úkone sa zreteľne uvádza, že ide o výsluch obvineného v konaní pred súdom, a to pred rozhodnutím

o väzbe obvineného. Sudca pre prípravné konanie v nej neuviedol, že by išlo o neverejné zasadnutie. Takýto úkon má najbližšie k výsluchu obvineného v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom, za ktorý by mu súd priznal „plnú sumu“.

8. Sťažovateľ tvrdí, že uznesenie okresnej prokuratúry je ambivalentné, keďže prokurátor v ňom odkázal jednak na § 303 Trestného poriadku a jednak na § 349 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré sú v protiklade k jeho právnym záverom („vhodnejším“ by podľa neho bol odkaz na § 348 ods. 3 Trestného poriadku).

9. K tvrdeniu o nepreskúmateľnosti uznesenia okresnej prokuratúry sťažovateľ argumentuje, že z neho nie je zrejmé, podľa akých ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. prokurátor vlastne rozhodol a akými postupmi sa pritom riadil.

10. Za zmätočnú časť rozhodnutia označuje priznanie mu odmeny za dotknutý úkon podľa § 12 ods. 1 vyhlášky v spojení s § 14 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Ustanovenie § 14 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. totiž predpokladá účasť na verejnom zasadnutí, za ktorý je odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá sa vypočítava podľa § 12 ods. 3 vyhlášky, a nie § 12 ods. 1 vyhlášky.

III.

Vyjadrenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie generálnej prokuratúry:

11. Generálna prokuratúra k ústavnej sťažnosti uviedla, že súdy a orgány činné v trestnom konaní nepostupujú k priznaniu odmeny advokáta v dotknutej problematike rovnako, ale trojakým spôsobom, a to buď v zmysle § 12 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (odmena vo výške jednej dvadsaťštvrtiny výpočtového základu), v zmysle § 14 ods. 3 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny) alebo podľa § 14 ods. 3 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny). Tenktorý spôsob volia podľa toho, či uprednostňujú postavenie a úlohu subjektu, ktorý vo veci rozhoduje (sudca pre prípravné konanie), povahu súdneho rozhodnutia (verejné alebo neverejné zasadnutie) alebo význam samotného rozhodnutia, ktorého výsledkom je vzatie alebo nevzatie obvineného do väzby.

12. Generálna prokuratúra následne vymedzila postavenie a úlohu sudcu pre prípravné konanie v trestnom konaní a spôsob jeho rozhodovania s tým, že nevykonáva verejné a ani neverejné zasadnutie, ale spravidla rozhoduje *ex cathedra*, t. j. «“za zatvorenými dverami“», a teda nielen bez verejnosti, ale aj bez prítomnosti osôb dotknutých trestným konaním. Výnimkou je konanie sudcu pre prípravné konanie spojené s rozhodovaním o väzbe obvineného. Ten má vždy pred rozhodnutím o väzbe predniesť svoje návrhy, vyjadriť sa osobne vrátane možnosti vyjadrovať sa k návrhom a žiadostiam prokurátora, ktoré sú mu doručované. Zákonodarca napriek uvedenému nezaradil zasadnutie sudcu pre prípravné konanie spojené s rozhodovaním o väzbe medzi verejné zasadnutia, pričom z logiky vecí podľa generálnej prokuratúry vyplýva a je vylúčené, aby sudca v takom prípade vykonával neverejné zasadnutie.

13. K povahe súdneho zasadnutia pri rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie o vzatí obvineného do väzby generálna prokuratúra poukázala na tri jeho základné formy, a to hlavné pojednávanie, verejné zasadnutie (Na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje.) a neverejné zasadnutie (Na neverejnom zasadnutí rozhoduje výlučne senát), ako aj tzv. špeciálne formy, ktorými sú konanie o väzbe pred sudcom pre prípravné konanie a samosudcom a konanie a rozhodovanie *ex cathedra*. Generálna prokuratúra zdôraznila, že rozhodovanie sudcu pre prípravné konanie o väzbe patrí k špeciálnym formám súdneho zasadnutia (iné osoby ako tie, ktoré sú uvedené v § 72 ods. 3 Trestného poriadku, sa ho nezúčastňujú).

14. Pokiaľ ide o význam rozhodovania sudcu pre prípravné konanie, generálna prokuratúra s odkazom na príslušnú časť komentára k Trestnému poriadku sumarizovala, že neverejné zasadnutie je možné považovať za menej významnú formu zasadnutia senátu, na ktorej sa spravidla rozhoduje len na podklade dôkazov obsiahnutých v spise a spravidla sa na ňom nevykonáva dokazovanie, nevyžaduje účasť procesných strán a iných subjektov trestného konania a v zásade sú na nich prítomní len členovia senátov a zapisovateľ. V kontexte verejného zasadnutia konštatovala, že ide o rozhodovanie o otázkach blížiacich sa povahou a významom k otázkam viny a trestu a zodpovedá ústavne zaručenému právu na verejné prejednanie veci obvineného v jeho prítomnosti tak, aby sa obvinený mohol vyjadriť k vykonaným dôkazom.

15. Generálna prokuratúra uvádza, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry je ústavne konformné. Právny názor okresnej prokuratúry o tom, že účasť sťažovateľa na zasadnutí sudcu pre prípravné konanie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby je svojou povahou a účelom najbližšie k neverejnému zasadnutiu, má podľa generálnej prokuratúry oporu v ustanoveniach Trestného poriadku. Ďalej uvádza, že sudca pre prípravné konanie nevykonáva verejné zasadnutie, ale koná o väzbe v rámci špeciálnej formy súdneho zasadnutia, ktorého sa zúčastňujú iba zákonom ustanovené osoby, t. j. bez prítomnosti verejnosti. Predpokladom jeho rozhodnutia je návrh prokurátora, výsluch obvineného a spisový materiál. Rozhodnutie sa nevyhlasuje verejne, ale je súčasťou zápisnice o výsluchu obvineného. Generálna prokuratúra tiež akcentuje, že sa nejaví byť proporcionálnym a spravodlivým, ak by advokátovi prítomnému na úkone pred sudcom pred prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe bola priznaná odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny [podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.], ale za jeho účasť na verejnom zasadnutí súdu konajúceho o sťažnosti prokurátora proti rozhodnutiu o nevzatí do väzby len odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny [§ 14 ods. 3 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.] a na neverejnom zasadnutí pri rozhodovaní o sťažnosti len vo výške jednej dvadsaťštvrtiny výpočtového základu (§ 12 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Okrem toho platí, že úkony uvedené v § 14 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sú vymenované taxatívne a ich rozsah nemožno rozširovať tak, ako by to vyplývalo zo znenia jej § 14 ods. 8.

16. Generálna prokuratúra ďalej uvádza, že vyhláška č. 655/2004 Z. z. neupravuje v § 14 *expressis verbis* účasť advokáta na rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby. Ustanovenie § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je koncipované ako všeobecné a upravuje odmenu advokáta za úkony, ktoré nie sú inak vymedzené v iných (špeciálnych) ustanoveniach. Odmena za účasť advokáta na verejnom zasadnutí alebo neverejnom zasadnutí súdu je upravená (odlišne) v iných jej ustanoveniach. Generálna prokuratúra uzatvára, že odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí advokátovi za účasť na konaní pred súdom v prípade jeho účasti na hlavnom pojednávaní, na konaní o vine a treste, verejnom

zasadnutí o odvolaní alebo obnove konania. Ďalej uvádza, že odmena vo výške jednej dvadsaťštvrtiny výpočtového základu prináleží obhajcovi v prípade postupu súdu prvého stupňa podľa § 302 ods. 2 prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku.

17. Podľa názoru generálnej prokuratúry (s poukazom na judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej ak sa javí výklad súdu o trovách konania, ako aj výklad advokáta domáhajúceho sa trov konania ako ústavne konformný, nie je jeho úlohou zasiahnuť do záveru súdu, keďže výklad zákonov prináleží primárne všeobecným súdom) napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry nepredstavuje extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktorým by došlo k takému excesu z požiadaviek základného práva na inú právnu ochranu, ktorý by mohol nadobudnúť ústavnoprávnu intenzitu. Okresná prokuratúra postupovala správne, ak aplikovala § 12 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v súlade s jej obsahom, pričom zvolený výklad neodporuje zmyslu a účelu dotknutého ustanovenia.

III.2. Replika sťažovateľa:

18. Sťažovateľ v stanovenej lehote nevyužil možnosť vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti a vyjadreniu generálnej prokuratúry.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

19. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Podstata sťažovateľovej argumentácie v súvislosti s namietaným porušením jeho práv je založená na tvrdení o nepreskúmateľnosti (zmätočnosti) napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť podaná proti uzneseniu vyšetrovateľa KR PZ v Trnave, ktorý podľa § 553 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol o určení výšky jeho odmeny a náhrady hotových výdavkov za poskytovanie právnych služieb, ktoré poskytoval ako obhajca ustanovený z dôvodov podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku.

21. Oprávneniu domáhať sa ochrany svojho základného práva na inú právnu ochranu na orgáne verejnej moci podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zodpovedá povinnosť orgánu verejnej moci vo veci konať tak, aby bola tomuto základnému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá právna ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na inú právnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (m. m. IV. ÚS 478/2011, ZNaU č. 30/2012).

22. Ústavný súd ustálene judikuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu, resp. v určitých prípadoch (ako je aj aktuálne preskúmaný) aj iného orgánu verejnej moci (tu orgánu činného v trestnom konaní – orgánu prokuratúry). V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu

jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda aj do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

23. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoju judikatúru, v ktorej konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy (v tomto prípade orgány prokuratúry), ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, resp. orgány prokuratúry, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni.

24. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) rozhodnutím súdu alebo v danom prípade príslušnej prokuratúry sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (v predmetnej veci krajskej prokuratúry) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (obdobne napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

25. Úlohou ústavného súdu bolo preskúmať relevanciu zásadnej námietky sťažovateľa, že mu nebola priznaná odmena za úkon právnej služby (účasť na výsluchu obvineného pred sudcom pre prípravné konanie pred rozhodnutím o návrhu na vzatie obvineného do väzby 4. júna 2023) v uplatnenej výške z dôvodu, že vo veci došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu a subsumovaniu tohto úkonu právnej služby pod nesprávne ustanovenie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. [§ 12 ods. 1 a § 14 ods. 3 písm. d)], pričom odôvodnenie napadnutého uznesenia je v tomto kontexte ambivalentným, nepreskúmateľným, a teda má za následok porušenie označených práv.

26. Podľa § 553 ods. 2 Trestného poriadku obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak. Osobitným predpisom sa v danom prípade rozumejú príslušné ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

27. Nespornou v preskúmvanej veci je skutočnosť, že sťažovateľovi nebola orgánmi prokuratúry priznaná odmena ako ustanovenému obhajcovi za úkon právnej služby spočívajúci v poskytnutí právnej pomoci pri výsluchu (v tom čase) obvineného v súvislosti s rozhodovaním o jeho vzatí alebo nevzatí do väzby sudcom pre prípravné konanie. Dôvodom, pre ktorý mu krajské riaditeľstvo a následne aj okresná prokuratúra za uvedený úkon nepriznali odmenu v požadovanej výške, bola skutočnosť, že naň aplikovali iné ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z., z akých vychádzal sťažovateľ. V konkrétnosti okresná prokuratúra konštatovala, že dotknutý úkon má svojou povahou a účelom najbližšie k účasti na tzv. neverejnom zasadnutí, v nadväznosti na čo konštatovala, že pri určení výšky odmeny vychádzala pri tomto úkone zo základnej sadzby tarifnej odmeny určenej podľa § 12 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

28. V rámci rozhodovania o trovách konania je nevyhnutné ustáliť výpočtový základ na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a následne aj základnú sadzbu tarifnej odmeny, ako aj určiť, či ide o úkon právnej služby a pod ktoré ustanovenie vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je subsumovateľný.

29. Ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry za stručné, čo však samo osebe nemuselo mať vplyv na ústavnoprávnu konformnosť tohto rozhodnutia, ak by bolo dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné. Závery napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry sú však vnútorne rozporné. Okresná prokuratúra v ňom poukázala na špecifickú formu súdneho zasadnutia, ktorá sa uskutočňuje v prípade rozhodovania sudcu pre prípravné konanie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby. To má podľa jej názoru svojou povahou a účelom najbližšie ku konaniu neverejného zasadnutia. V tomto kontexte konštatovala, že pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzala z § 12 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., v zmysle ktorého pri obhajobe v trestnom konaní vo veciach, v ktorých súd prvého stupňa rozhoduje na neverejnom zasadnutí, je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna dvadsaťštvrtina výpočtového základu. Na druhej strane však predmetný úkon právnej služby subsumovala pod § 14 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za úkon právnej služby (okrem iného): d) účasť na verejnom zasadnutí, ak nejde o odvolanie alebo obnovu konania.

30. Na jednej strane tak okresná prokuratúra dôvodí, že išlo o právnu službu sťažovateľa vykonanú v rámci zasadnutia majúceho jeho charakterom najbližšie k neverejnému zasadnutiu, na strane druhej tento úkon právnej služby podradila pod úkony uskutočňujúce sa na verejnom zasadnutí. Zároveň výpočet sumy patriacej sťažovateľovi za poskytnutú právnu pomoc nekorešponduje s takým odôvodnením. S ohľadom na uvedené je v každom prípade potrebné zopakovať, že ide o vnútorne rozporné odôvodnenie, ktoré vzhľadom na absenciu relevantného odôvodnenia krajského riaditeľstva a celkovo stručné odôvodnenie okresnej prokuratúry vyznieva zmätočne a v nadväznosti na to aj nepreskúmateľne (napriek rozsiahlemu stanovisku generálnej prokuratúry k tejto ústavnej sťažnosti). Ústavný súd dopĺňa, že okresná prokuratúra vo svojom odôvodnení poukázala aj na názor prezentovaný v odbornej literatúre, ktorou označila komentár k vyhláške č. 655/2004 Z. z., avšak bez akéhokoľvek odkazu na jeho konkrétnu časť či prepojenie s dotknutou vecou.

31. K ostatným sťažovateľovým námietkam uplatneným v ústavnej sťažnosti ústavný súd aj v nadväznosti na argumentáciu generálnej prokuratúry a ňou prezentovanými možnosťami výkladu jednotlivých ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. akcentuje skutočnosť, že nepodáva výklad zákonov (ani vyhlášok), ale zameriava sa (ako už bolo uvedené) na posúdenie zlučiteľnosti účinkov ich interpretácie a aplikácie s obsahom základných práv a slobôd. Ústavný súd už v súvislosti s posudzovaním interpretácie zákonov vyslovil, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov (I. ÚS 306/2010). V okolnostiach preskúmvanej veci ide o otázku zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktorá sa javí byť vyriešená v uznesení okresnej prokuratúry zmätočne. Ústavný súd si v kontexte argumentov generálnej prokuratúry uvedomuje rozdielnosť prístupov k predmetnej interpretácii, ale v okolnostiach preskúmvanej veci nie je on tým súdom, ktorý by mal právomoc vyriešiť ju definitívnym (zjednocujúcim) stanoviskom.

32. Ústavný súd sumarizuje, že z dôvodu vnútornej rozpornosti preskúmaného uznesenia okresnej prokuratúry posudzovanej v spojení s priznanou výškou odmeny a náhrady sťažovateľa za poskytnutie právnej služby, ako aj v spojení so stručnosťou jeho odôvodnenia je namietané rozhodnutie zmätočné, a tým v okolnostiach preskúmanej veci aj nepreskúmateľné. Podľa jeho názoru sa rozhodnutie okresnej prokuratúry vymyká prípustným medziam výkladu (výkladový exces) a vo výsledku je ústavne nekonformné, v dôsledku čoho ním došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na uvedené skutočnosti tejto časti ústavnej sťažnosti vyhovel (bod 1 výroku nálezu). Sťažovateľ síce v návrhu na rozhodnutie namietal porušenie práva na súdnu ochranu namiesto základného práva na inú právnu ochranu, správne však označil čl. 46 ods. 1 ústavy. V okolnostiach preskúmanej veci tak ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti tak, ako je uvedené v tomto bode nálezu bez toho, aby trval na prílišnom formalizme spočívajúcom v požiadavke na právne perfektné pomenovanie namietaného článku ústavy, ak je z odôvodnenia ústavnej sťažnosti zrejmé, čoho sa sťažovateľ domáhal.

33. V dôsledku vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa napadnutým uznesením okresnej prokuratúry ústavný súd pristúpil k jeho zrušeniu (bod 2 výroku nálezu) podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zároveň postupoval ďalej podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde a pristúpil k vráteniu veci okresnej prokuratúre na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Úlohou okresnej prokuratúry bude v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodnúť v súlade s právnym názorom ústavného súdu (§ 134 zákona o ústavnom súde). Bude sa musieť v novom rozhodnutí náležitým spôsobom vysporiadať so sťažovateľovou argumentáciou uplatnenou v sťažnosti podanej proti uzneseniu vyšetrovateľa KR PZ v Trnave preskúmateľným spôsobom tak, aby bolo zrejmé, ktoré ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. aplikovala a ako ich interpretovala, a to bez písanej zmätočnosti (bod 29 až 31 nálezu).

34. Pokiaľ ide o namietaný čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že tento článok dohovoru sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (m. m. III. ÚS 206/06). Okresná prokuratúra nemala postavenie súdneho orgánu a jej akékoľvek rozhodnutie nie je súdnym rozhodnutím v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nevzťahujú sa naň preto striktne ani požiadavky vyplývajúce z práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyvodila judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z uvedeného, možno uzavrieť, že tento článok dohovoru nie je na uznesenie okresnej prokuratúry aplikovateľný (m. m. II. ÚS 60/2023, II. ÚS 535/2024), a preto jej ústavný súd v tejto časti podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovel.

VI.

Trovy konania

35. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Z citovaného ustanovenia teda nevyplýva obligatórna povinnosť priznania trov konania sťažovateľovi, ak bolo ústavným súdom vyslovené porušenie jeho práv postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci. V tejto veci nie je

odôvodnené, aby sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania (bod 3 výroku tohto nálezu). Rozhodnutie sťažovateľa ako advokáta dať sa zastúpiť iným svojím kolegom (takéto právo mu nemožno uprieť) v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie namietaných práv, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. Od sťažovateľa ako právne kvalifikovanej osoby (advokát) je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred orgánom verejnej moci došlo k porušeniu jeho práv súvisiacich s rozhodovaním o trovách konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu